

Draaiboek Covid-19

Cursusjaar 2022 – 2023

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Op 1 april 2022 heeft het kabinet de langetermijnstrategie COVID-19 naar de Tweede Kamer gestuurd. In deze hoofdlijnenaanpak wordt ook aandacht besteed aan het beleid voor het funderend onderwijs. Op basis van dit beleid heeft het Ministerie van OCW samen met diverse onderwijspartners een sectorplan opgesteld. Dit sectorplan met daarin de landelijke maatregelen voor vier scenario's functioneert als een leidraad voor besturen en scholen. Bovenop de maatregelen die beschreven worden in het sectorplan hebben scholen de mogelijkheid en de ruimte om eigen aanvullende maatregelen (passend bij de schoolcontext) te treffen. Het kabinet heeft de scholen verzocht om het sectorplan voor het onderwijs (de leidraad) te vertalen naar een draaiboek per scenario en de uitwerking af te stemmen met de medezeggenschap. In dit document beschrijven we de vier scenario's, de landelijke maatregelen per scenario en de aanvullende maatregelen van onze school.

1.2 Uitgangspunten

De hoofdlijnenaanpak van het kabinet geeft een aantal uitgangspunten die richtinggevend zijn voor onze scholen. In essentie gaat het om het openhouden van de samenleving en het goed voorbereid zijn op verschillende (vier) scenario's. De hoofdlijnenaanpak heeft geleid tot een sectorplan voor het onderwijs en daarin worden de vier scenario's beschreven en de maatregelen die bij ieder scenario horen. Het kabinet zorgt op die manier voor voorspelbaarheid en voor een zekere mate van rust. De scholen mogen zelf aanvullende maatregelen formuleren en dat zorgt dan voor maatwerk. Centraal uitgangspunt is om het onderwijs te allen tijde doorgang te laten vinden, ook bij een stevige heropleving van het Corona-virus. Dit is van belang om verdere leervertragingen te voorkomen en/of in te lopen en vanwege het mentaal welbevinden van leerlingen en medewerkers.

De uitgangspunten zijn:

1. Elke leerling krijgt goed onderwijs
2. Bij voorkeur gaat het onderwijs fysiek door (en anders op afstand)
3. Overheid en besturen zorgen (preventie) voor veilige scholen
4. Duidelijkheid (voorspelbaarheid) door de uitwerking van vier scenario's
5. Scholen kunnen zich door de beschrijving in vier scenario's optimaal voorbereiden
6. Scholen beschikken over een draaiboek per scenario

1.3 Impact schoolsluitingen

Vanaf het begin van de Corona-pandemie is er onderzoek gedaan naar de gevolgen daarvan voor het onderwijs, de effecten van een schoolsluiting, van afstandsonderwijs en van hybride onderwijs. De uitkomsten van deze onderzoeken en de ervaringen hebben geleid tot een langetermijnstrategie (hoofdlijnenaanpak), een sectorplan voor het funderend onderwijs en tot ons COVID-19-plan.

Uit onderzoek komt naar voren:

1. De impact van een schoolsluiting (met als gevolg afstandsonderwijs) op de leerprestaties is aanzienlijk. Met name ten aanzien van de basisvaardigheden en de meer praktische vakken is er sprake van leervertraging.
2. De leervertraging is ongelijk verdeeld over de leerlingen. In het algemeen geldt: hoe lager de opleiding van de ouders/verzorgers, hoe groter de vertragingen.
3. Schoolsluitingen hebben gevolgen gehad voor het welbevinden en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Daarbij gaat het niet alleen om psychische problemen, maar ook om bijvoorbeeld een verminderde concentratie, om planningsvaardigheden die onder druk staan en motivatie problemen.
4. Het belang van de kwaliteit van het afstandsonderwijs. De kwaliteit en de intensiteit van het afstandsonderwijs verschilde per school en per leraar. Niet iedere school en/of iedere leraar was voldoende toegerust en ook de thuissituatie van de leerlingen was niet altijd optimaal.

Op basis van internationaal onderzoek komt de OESO tot de volgende aanbevelingen:

- Houd scholen open, zo veel en zo veilig als kan
- Voorzie in een infrastructuur voor afstandsonderwijs waarmee alle leerlingen kunnen worden bereikt
- Voorzie in gerichte ondersteuning voor het leren en het sociaal welzijn van de leerlingen
- Investeer in de ontwikkeling van het vakmanschap van de leraren in nieuwe vormen van leren

Het kabinet heeft nota genomen van de diverse onderzoeken en de aanbevelingen van de OESO en heeft mede op basis daarvan een hoofdlijnennotitie en een sectorplan voor het onderwijs ontwikkeld. Wij hebben als stichting het sectorplan vertaald in een specifiek COVID-19-plan voor onze scholen.

2 De scenario's

2.1 Inleiding

Het kabinet heeft vier scenario's geformuleerd. Ieder scenario heeft een eigen kleur: donkergroen, groen, oranje en rood. Bij ieder scenario wordt beschreven welke (standaard) maatregelen een school (soms wettelijk verplicht, soms advies) moet nemen in tijden van Corona. Daardoor creëert de overheid voorspelbaarheid en rust voor teamleden, leerlingen en ouders/verzorgers. Naast de verplichte maatregelen per scenario mogen onze scholen zelf de standaard maatregelen per fase aanvullen met school specifieke maatregelen, omdat de verschillen tussen scholen en locaties soms enorm kunnen verschillen. Ons sectorplan COVID-19 bevat de verplichte maatregelen en de schools specifieke aanvullingen (zie hoofdstuk 3 t/m 6). De aanvullende maatregelen van onze scholen (per scenario) moeten in ieder geval passen binnen de besluiten die het kabinet heeft genomen. Daarnaast moeten we de noodzaak, de proportionaliteit en de subsidiariteit van de maatregelen kunnen onderbouwen, en daarbij de (G)MR en de BSO betrekken. Proportionaliteit betekent dat er een redelijke verhouding is tussen doel en ingezet middel. Subsidiariteit houdt in dat het minst ingrijpende middel wordt ingezet om het doel te realiseren. Daarnaast moeten we rekening

houden met de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van de aanvullende maatregelen. En tenslotte wordt er van ons verwacht dat wij het waarom van de aanvullende maatregelen in duidelijke taal met de ouders/verzorgers communiceren.

3 Scenario-1

3.1 Inleiding

Het is belangrijk om een aantal preventieve maatregelen in acht te nemen wanneer het Corona-virus opleeft. Daardoor kunnen onze scholen zo lang mogelijk open blijven. De maatregelen in scenario-1 zijn altijd van toepassing, dus ook in scenario-2, scenario-3 en scenario-4. In het eerste preventieve scenario (donkergroen) gelden de basismaatregelen die voor de hele samenleving gelden. Onze scholen hoeven niet perse specifieke aanvullende maatregelen te treffen.

3.2 Algemene maatregelen

In scenario-1 gelden de basismaatregelen, de standaard maatregelen ten aanzien van hygiëne en gezondheid. Als het kabinet aangeeft dat het eerste scenario in werking treedt, dan gaat het om de volgende (algemeen geldende) basismaatregelen:

- Handen wassen
- Hoesten in de elleboog
- Niezen in de elleboog
- Thuisblijven bij klachten
- Uitvoeren van een (zelf)test
- Zorgen voor voldoende frisse lucht: goed ventileren
- Tijdig een vaccin halen
- Tijdig een booster- of herhalingsprik halen

3.3 School specifieke maatregelen

Hoewel het niet verplicht is, heeft onze school toch een aantal aanvullende maatregelen vastgesteld voor scenario-1.

Onze aanvullende maatregelen zijn:

- Overleggen met de directeuren, de (G)MR, de kinderopvang en de BSO over de werking en de inhoud van scenario-1
- Bespreken van de basismaatregelen met de leerlingen in alle groepen (nut en noodzaak)
- Informeren van de ouders via Klasbord over de werking en inhoud van scenario-1
- Informeren van de ouders via Klasbord over de inzet van zelftests en vaccineren
- Teamleden instrueren over hoe correct te ventileren
- Teamleden instrueren m.b.t. de CO2-meters
- Plaatsen van ontsmettingsmiddelen bij de ingangen van de school

4 Scenario-2

4.1 Inleiding

Het tweede scenario (groen) is net als scenario-1 een preventief scenario. In deze fase gelden in de eerste plaats alle (basis) maatregelen zoals aangegeven voor scenario-1. Daarnaast gelden er een aantal maatregelen die betrekking hebben op een verantwoorde schoolomgeving voor mensen met een kwetsbare gezondheid. Zij lopen meer risico op ernstige gevolgen van een Corona-besmetting. Het uitgangspunt voor teamleden is dat zo lang er consequent en volgens de bestaande richtlijnen/procedures van de instelling of organisatie wordt gewerkt (naast de richtlijnen van het RIVM en eventueel de GGD) ook een kwetsbaar teamlid in principe het eigen werk kan doen. Al dan niet in combinatie met het aanhouden van aanvullende maatregelen, zoals persoonlijke beschermingsmiddelen en/of fysieke barrières. De inhoud van het werk, de individuele gezondheidsfactoren en de werkomstandigheden vormen altijd het vertrekpunt. Voor leerlingen die (willen) thuisblijven, omdat zij zelf of een gezinslid kwetsbaar is, geldt een landelijk handelingskader. Onze scholen stellen dan samen met de ouders/verzorgers en de leerling een alternatief onderwijsprogramma op. De leerling is verplicht dit programma daadwerkelijk te volgen.

4.2 Algemene maatregelen

In scenario-2 gelden de basismaatregelen, de standaard maatregelen ten aanzien van hygiëne en gezondheid. Als het kabinet aangeeft dat het tweede scenario in werking treedt, dan gaat het om de volgende maatregelen:

- Handen wassen
- Hoesten in de elleboog
- Niezen in de elleboog
- Thuisblijven bij klachten
- Uitvoeren van een (zelf)test
- Zorgen voor voldoende frisse lucht: goed ventileren
- Tijdig een vaccin halen
- Tijdig een booster- of herhalingsprik halen

Voor scenario-2 worden de bovenstaande basismaatregelen voor teamleden uitgebreid met:

- Inventariseren van kwetsbare medewerkers
- Gesprek aangaan met iedere kwetsbaar teamlid (algemene informatie geven, wensen en mogelijkheden inventariseren)
- Gesprek aangaan met de bedrijfsarts (t.b.v. medische risicogroepen)
- Vaststellen van de mogelijkheden voor extra bescherming
- Vaststellen van vervangend werk (indien noodzakelijk)

Voor scenario-2 worden de basismaatregelen voor leerlingen uitgebreid met:

- Inventariseren van kwetsbare leerlingen
- Inventariseren welke leerlingen te maken hebben met een kwetsbaar gezinslid
- Waar nodig verzorgen van een alternatief onderwijsaanbod
- Overleg met ouders/verzorgers en de leerling over de mogelijkheden van een alternatief onderwijsaanbod

4.3 School specifieke maatregelen

Onze aanvullende maatregelen zijn:

- Overleggen met directeuren, de (G)MR, de kinderopvang en de BSO over de werking en de inhoud van scenario-2
- Informeren van de ouders via Klasbord over de werking en inhoud van scenario-2
- Toepassen van beleid t.b.v. kwetsbare medewerkers en kwetsbare leerlingen

5 Scenario-3

5.1 Inleiding

Het derde scenario (oranje) voorziet in effectieve interventie maatregelen om het fysieke onderwijs zo veel mogelijk door te laten gaan. In deze fase blijven de (basis)maatregelen uit scenario-1 (donkergroen) en scenario-2 (groen) van kracht. In scenario-3 gaat het in de kern om het nemen van voorzorgsmaatregelen en contactbeperkende maatregelen.

5.2 Algemene maatregelen

In scenario-3 gelden de basismaatregelen, de standaard maatregelen ten aanzien van hygiëne en gezondheid en de maatregelen t.b.v. kwetsbare personen. Als het kabinet aangeeft dat het derde scenario in werking treedt, dan gaat het om de volgende maatregelen:

- Handen wassen
- Hoesten in de elleboog
- Niezen in de elleboog
- Thuisblijven bij klachten
- Uitvoeren van een (zelf)test
- Zorgen voor voldoende frisse lucht: goed ventileren
- Tijdig een vaccin halen
- Tijdig een booster- of herhalingsprik halen
- Extra aandacht voor medewerkers met een kwetsbare gezondheid
- Extra aandacht voor leerlingen (of gezinsleden) met een kwetsbare gezondheid

Voor scenario-3 worden de bovenstaande (basis)maatregelen uitgebreid met de volgende voorzorgsmaatregelen:

- Teamleden en leerlingen van groep 6-7-8 dragen mondkapjes
- In de school zijn doordachte looproutes ingesteld
- Er is sprake van gespreide pauzes
- Zo veel mogelijk (en waar mogelijk) afstand houden

Voor scenario-3 worden de bovenstaande (basis)maatregelen uitgebreid met de volgende contactbeperkende maatregelen:

- Geen externen in de school
- Geen ouders/verzorgers in de school
- Teambijeenkomsten vinden zo veel mogelijk online plaats
- Niet onderwijzend personeel werkt indien mogelijk thuis
- Activiteiten die niet direct bijdragen aan het primaire proces vervallen

5.3 School specifieke maatregelen

Onze aanvullende maatregelen zijn:

- Overleggen met de directeuren, de (G)MR, de kinderopvang en de BSO over de werking en de inhoud van scenario-3
- Informeren van de ouders via Klasbord over de werking en inhoud van scenario-3
- Verstrekken van mondkapjes indien dat nodig is
- Toepassen van het beleid voor het binnenkomen van de school
- Spatschermen bij de bureaus van de medewerkers (leraren)
- Sluiting van de teamkamer, omdat daar niet voldoende afstand gehouden kan worden
- Onderhouden van digitale contacten met ouders/verzorgers

6 Scenario-4

6.1 Inleiding

Het vierde scenario (rood) wordt actief als we te maken hebben (krijgen) met een situatie waarbij de teamleden en de leerlingen gevaar lopen, omdat de Corona-variant de teamleden en/of de leerlingen extra hard raakt. In deze fase blijven de (basis)maatregelen uit scenario-1 (donkergroen) en scenario-2 (groen) van kracht, evenals de voorzorgsmaatregelen en de contactbeperkende maatregelen van scenario-3. In scenario-4 moet het aantal personen dat tegelijk in de school aanwezig is aanzienlijk worden beperkt. Uitgangspunt van het kabinet is, dat scholen zo kort mogelijk in het rode scenario zitten.

6.2 Algemene maatregelen

In scenario-4 gelden de basismaatregelen, de standaard maatregelen ten aanzien van hygiëne en gezondheid, de maatregelen t.b.v. kwetsbare personen en de voorzorgsmaatregelen en contactbeperkende maatregelen. Als het kabinet aangeeft dat het vierde scenario in werking treedt, dan gaat het om de volgende maatregelen:

- Handen wassen
- Hoesten in de elleboog
- Niezen in de elleboog
- Thuisblijven bij klachten
- Uitvoeren van een (zelf)test
- Zorgen voor voldoende frisse lucht: goed ventileren
- Tijdig een vaccin halen
- Tijdig een booster- of herhalingsprik halen
- Extra aandacht voor teamleden met een kwetsbare gezondheid
- Extra aandacht voor leerlingen (of gezinsleden) met een kwetsbare gezondheid
- Teamleden en leerlingen van groep 6-7-8 dragen mondkapjes
- In de school zijn doordachte looproutes ingesteld
- Er is sprake van gespreide pauzes
- Zo veel mogelijk (en waar mogelijk) afstand houden
- Geen externen in de school
- Geen ouders/verzorgers in de school
- Teambijeenkomsten vinden zo veel mogelijk online plaats

- Niet onderwijzend personeel werkt indien mogelijk thuis
- Activiteiten die niet direct bijdragen aan het primaire proces vervallen

In het kader van scenario-4 worden de volgende maatregelen toegevoegd:

- De leerlingen gaan beurtelings naar school (de helft heeft fysiek les en de andere helft krijgt te maken met afstandsonderwijs) [leerlingen gaan bij voorkeur om de dag naar school]
- De school besteedt extra aandacht aan kwetsbare groepen
- Leerlingen die onder een uitzonderingsgroepen vallen, gaan volledig fysiek naar school
- De school geeft afstandsonderwijs aan leerlingen die niet (volledig) fysiek naar school toe kunnen gaan
- De leerlingen met in ieder geval één ouder/verzorger in een cruciaal beroep worden (volledig) opgevangen door de school
- De school besteedt extra aandacht aan de sociale functie van het onderwijs, m.n. extra aandacht voor het sociaal-emotioneel welbevinden en de executieve functies

6.3 School specifieke maatregelen

Onze aanvullende maatregelen zijn:

- Overleggen met de directeuren, de (G)MR, de kinderopvang en de BSO over de werking en de inhoud van scenario-4
- Informeren van de ouders via Klasbord over de werking en inhoud van scenario-4
- Opstellen van een lijst met kwetsbare leerlingen, van leerlingen die een kwetsbare ouder/verzorger hebben en van leerlingen waarvan minstens één ouder werkzaam is in een cruciaal beroep
- Beleid voor het geven van thuisopdrachten
- Beleid voor het geven van (effectief) afstandsonderwijs

7 Afstandsonderwijs

7.1 Inleiding

In de jaren 2020-2021 en 2021-2022 hebben we door (gedeeltelijke) schoolsluitingen en (deels) afwezige (zieke) teamleden veel ervaring opgedaan met het organiseren van afstandsonderwijs. We willen onze ervaringen en inzichten uiteraard meenemen in m.n. scenario-4 (rood), maar we sluiten niet uit dat we ook in andere fasen moeten overgaan op het gedoseerd geven van afstandsonderwijs. Het is ons doel om via afstandsonderwijs optimaal in te spelen op de behoeften van de zowel de leerlingen als de teamleden, en dan vooral als er sprake is van een gedeeltelijke schoolsluiting. In paragraaf 2 besteden we aandacht aan de risico's van afstandsonderwijs en in paragraaf 3 beschrijven we onze uitgangspunten voor effectief afstandsonderwijs.

7.2 Risico's afstandsonderwijs

Ten aanzien van de risico's van afstandsonderwijs onderscheiden we risico's voor de leerlingen en risico's voor de scholen als organisatie.

Voor onze leerlingen geldt:

- Afstandsonderwijs kan leiden tot leerachterstanden (vooral bij kwetsbare leerlingen en leerlingen die moeite hebben om de stof bij te houden)

- Afstandsonderwijs kan leiden tot beperkt welbevinden (sociaal isolement, eenzaamheid en onveiligheid)
- Afstandsonderwijs kan leiden tot een lagere motivatie van de leerlingen
- Afstandsonderwijs kan leiden tot een minder actieve deelname aan het onderwijs (gebrek aan concentratie, slechte of geen digitale middelen, geen geschikte ruimte)

Voor onze organisatie gelden de volgende risico's:

- Afstandsonderwijs kan druk zetten op de continuïteit van het onderwijs door veel lesuitval (bijvoorbeeld bij zieke teamleden en/of zieke leerlingen)
- Afstandsonderwijs kan leiden tot een zeer hoge werkdruk en tot gevoelens van onveiligheid
- Afstandsonderwijs kan gemakkelijk leiden tot onvoldoende aandacht voor de meer praktische vakken

Bij het verzorgen van afstandsonderwijs is het goed om ons bewust te zijn van de bovenstaande risico's.

7.3 Onze uitgangspunten (lesgeven)

Met goede lessen en aanvullende maatregelen op schoolniveau is het voor ons mogelijk om effectief afstandsonderwijs te verzorgen. Voor onze lessen is het volgende van belang:

- Didactisch handelen: we zorgen voor een duidelijke stap-voor-stap uitleg, voor een heldere structuur (die we aangeven), voor rust, voor betrokkenheid, voor (veel) oefenen en voor feedback
- Interacties: we zorgen voor interactie tussen de leerlingen onderling en interactie tussen de leerkracht en de leerlingen. Dit verhoogt de motivatie en zorgt voor meer betrokkenheid. De leerkracht geeft taken (oefeningen) waarbij leerlingen moeten samenwerken en zorgt ook dat er sociale interacties plaatsvinden om het welbevinden te verhogen.
- Zelfstandig werken: de leerlingen werken zelfstandig (samen). De leerkracht splitst daartoe de taak in delen.
- Steeds verhelderen we goed: wat moet je doen? Hoe kun je hulp krijgen? Hoe organiseer je feedback?
- Extra aandacht voor kwetsbare leerlingen: gemiddeld presteren leerlingen minder goed bij afstandsonderwijs, en dat geldt dan met name voor leerlingen met leerachterstanden. De leraren besteden extra aandacht aan deze leerlingen door goede monitoring, intensiever contact, meer steun, meer contact met de ouders/verzorgers.

Algemeen: de leraren checken de kwaliteit van de ICT-middelen, de kwaliteit van de (werk)ruimte en zorgen voor contact met de ouders/verzorgers via Klasbord.

7.4 Onze uitgangspunten (schoolniveau)

Het organiseren van afstandsonderwijs is een hele uitdaging, ook voor onze scholen. Op schoolniveau gelden voor ons de volgende zaken:

- We organiseren de toegankelijkheid tot het afstandsonderwijs voor alle leerlingen (met extra aandacht voor de leerlingen uit kansarme gezinnen). We verstrekken -

indien nodig- een laptop en denken mee over een internetverbinding. Wanneer het voor leerlingen toch niet mogelijk is om het afstandsonderwijs te volgen, laten we ze het onderwijs op school volgen.

- We investeren tijd en geld om de medewerkers te professionaliseren, zodat ze effectiever afstandsonderwijs kunnen verzorgen. Daarnaast organiseren wij het leren van en met elkaar en delen we good practices.
- Onze ICT coördinatoren schrijven een korte handleiding voor het gebruik van Teams.
- Onze scholen achten het zeer belangrijk om bij het afstandsonderwijs te focussen op welbevinden. Daarom ontwikkelen we beleid voor het extra bewaken van het welbevinden van de leerlingen.
- Omdat een deel van de leerlingen zich niet optimaal ontwikkelt tijdens het afstandsonderwijs, ontwikkelen we beleid voor het geven van extra steun (ondersteuning), voor het aanbieden van inhaalprogramma's en voor het bewust creëren van momenten van automatisering. De inzet is om achterstanden zo veel mogelijk te voorkomen of zo snel mogelijk weg te werken.
- Onze scholen informeren de ouders/verzorgers steeds via Klasbord over de scenario's en de daarbij horende maatregelen
- Daarnaast informeren we de ouders/verzorgers zowel mondeling als schriftelijk over de do's en don'ts van afstandsonderwijs. We geven ze tips en suggesties, we informeren ze over de dagindeling, over de gewenste ruimte, de eventuele ondersteuning etc.